

Nader onderzoek

gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen

Swaandrift 4 en Vreeburghlaan 14

projectnummer 0410064.00
definitief revisie 00
1 november 2018

Nader onderzoek

gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen

Swaandrift 4 en Vreeburghlaan 14

projectnummer 0410064.00

definitief revisie 00
1 november 2018

Auteur

L. de Jong MSc.

Opdrachtgever

BPD ontwikkeling B.V. Hoofdkantoor - Regio Zuid-West
Postbus 75
2600 AB Delft

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave

2-11-18

beschrijving revisie 00

definitief

goedkeuring

S.B.W. Hammink

vrijgave

J. Officier

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Huidige situatie	2
1.3	Planvoornemen	2
2	Methodiek	3
2.1	Gierzwaluw	3
2.2	Huismus	3
2.3	Vleermuizen	3
2.3.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	3
2.3.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	4
2.3.3	Winterverblijfplaatsen	4
2.3.4	Vliegroutes en foerageergebieden	4
2.4	Overzicht veldbezoeken	5
3	Resultaten	6
3.1	Gierzwaluw	6
3.2	Huismus	6
3.3	Vleermuizen	6
3.3.1	Terreinbezoek gericht op zomer- en kraamverblijfplaatsen	6
3.3.2	Terreinbezoek gericht op paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	7
3.3.3	Terreinbezoek gericht op winterverblijfplaatsen	7
3.3.4	Vliegroutes en foerageergebieden	7
3.3.5	Resumé vleermuizen	7
4	Effectbeoordeling	9
4.1	Toetsing Wet natuurbescherming	9
4.1.1	Gierzwaluw	9
4.1.2	Huismus	9
4.1.3	Vleermuizen	10
4.2	Planning werkzaamheden	11
5	Conclusie	13
6	Bronnen	14
7	Bijlagen	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer, BPD Ontwikkeling B.V., is voornemens samen met de gemeente Westland de locatie 'Liermolen' te herontwikkelen. Het amoveren van de huizen aan de Swaandrift 4 en Vreeburghlaan maakt onderdeel uit van dit plan. Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot de actuele natuurwetgeving. Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Derhalve is voor dit project de quickscan (Antea Group, 2016) uitgevoerd. In deze quickscan wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren om inzicht te krijgen in het daadwerkelijke gebruik van het plangebied door gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen. Voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van het nader onderzoek in 2018.

In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Globale ligging plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter.

1.2 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich in De Lier (gemeente Westland) in de provincie Zuid-Holland. Het gebied is gelegen aan de oostzijde van de stedelijke bebouwing van De Lier. Ten oosten van het plangebied bevindt zich voornamelijk glastuinbouw. Ook aangrenzend aan het plangebied zijn enkele kassen aanwezig. Daarnaast bestaat het plangebied uit woningen met bijbehorende tuinen

In Figuur 1.2 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.2 Ligging plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter.

1.3 Planvoornemen

In totaal worden circa 900 woningen gerealiseerd. De woningen worden verdeeld over twee deelgebieden: Liermolen (fase 1) met circa 350 woningen en Molensloot (fase 2) met circa 550 woningen. Het bestemmingsplan krijgt een flexibel karakter. Beoogd wordt een globaal eindplan met directe bouwtitel op te stellen, waarbij de (wijk)ontsluitingen, hoofdstructuren water en groen worden vastgelegd en de zones waarbinnen appartementen mogelijk zijn waar nodig specifiek worden aangewezen.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling worden naar verwachting de bestaande woningen ingepast. De centrale watergang van west naar oost blijft behouden. De kassen zullen verwijderd worden. Mogelijk worden de overige aanwezige watergangen gedempt. De biotopen (bouwgrond en akkerland) op overige percelen zullen verwijderd worden.

Het hier beschreven nader onderzoek heeft betrekking op de bestaande woningen in deelgebied Liermolen.

2 Methodiek

Allereerst zal de methode voor het onderzoek naar de gierzwaluw (paragraaf 2.1), huismus (paragraaf 2.2) en vleermuizen (paragraaf 2.3). In paragraaf 2.4 is een overzicht gegeven van het doel van de verschillende terreinbezoeken, de onderzoeksdata en de bijbehorende weersomstandigheden.

2.1 Gierzwaluw

Het onderzoek naar de gierzwaluw is gebaseerd op het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, 2017). Bij het onderzoek naar gierzwaluw zijn drie rondes uitgevoerd in de periode 1 juni tot en met 15 juli 2018. Hierbij is één ronde uitgevoerd in de periode 20 juni - 7 juli 2018 in verband met de aanwezigheid van jongen. Tijdens de inventarisatierondes is het projectgebied doorkruist en zijn waarnemingen op kaart ingetekend. Eén van de bezoeken is gecombineerd met het onderzoek naar zomer- en kraamverblijven van vleermuizen.

2.2 Huismus

Het onderzoek naar de huismus is gebaseerd op het kennisdocument van de huismus (BIJ12, 2017). Bij het onderzoek hebben twee bezoeken van minimaal één uur plaatsgevonden. Beide rondes zijn uitgevoerd tussen één uur na zonsopkomst en één uur voor zonsondergang in de periode 1 april tot en met 15 mei 2018.

2.3 Vleermuizen

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Per mogelijke functie is er onderzoek verricht conform het Vleermuisprotocol 2017.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Tijdens het onderzoek is standaard gewerkt met de Pettersson D240X of een vergelijkbare detector. Dit apparaat vangt de ultrasonische geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software.

In paragraaf 2.4 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

2.3.1 Zomer- en kraamverblijfplaatsen

In de periode 15 mei - 15 juli 2018 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit drie rondes, waarvan één in de vroege ochtend vanaf circa twee uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De overige twee rondes hebben 's avonds plaatsgevonden vanaf zonsondergang.

2.3.2 Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

In de periode 15 augustus - 15 september 2018 zijn twee inventarisaties van twee uur uitgevoerd, teneinde paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen vast te stellen dan wel uit te sluiten. De inventarisaties zijn afgestemd op zwermgedrag van de te verwachten soorten, de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis.

2.3.3 Winterverblijfplaatsen

In de periode 1 augustus – 10 september 2018 is het projectgebied onderzocht op zwermende dieren in het kader van winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee ronden van twee uur vanaf middernacht. Hiervan is één ronde gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen. Tussen de twee inventarisaties is een tussenperiode van minimaal tien dagen gehanteerd. Er is geen inspanning onderzocht naar winterverblijfplaatsen uitgevoerd, omdat de bebouwing geen geschikte ruimtes bevat zoals zolders en kelders.

2.3.4 Vliegroutes en foerageergebieden

De inventarisaties naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd. Hierbij zijn de aanwezige vliegroutes en/of foerageergebieden op kaart ingetekend.

2.4 Overzicht veldbezoeken

In Tabel 2.1 is een overzicht gegeven van alle veldbezoeken en de weersomstandigheden.

Tabel 2-1 Data en weersomstandigheden (bron: KNMI) van de veldbezoeken ter inventarisatie van gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen.

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Deelgebied	Weersomstandigheden
11-04-2018	08:52 – 10:52	Broedvogels	Huismus	Beiden	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 2, 14 °C
02-05-2018	08:09 – 10:09	Broedvogels	Huismus	Beiden	Half bewolkt, windkracht 4, 14 °C
21-05-2018	21:39 – 23:39	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Swaandrift	Zwaar bewolkt, windkracht 3, 14 °C
23-05-2018	21:42 – 23:42	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Vreeburghlaan	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 2, 14 °C
27-05-2018	03:31 – 05:31	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Swaandrift	Zwaar bewolkt, windkracht 3, 20 °C
28-05-2018	03:30 – 05:30	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Vreeburghlaan	Zwaar bewolkt, windkracht 2, 17 °C
10-06-2018	21:01 – 22:31	Broedvogels	Gierzwaluw	Beiden	Half tot zwaar bewolkt, windkracht 3, 19 °C
18-06-2018	21:06 – 22:36	Broedvogels	Gierzwaluw	Vreeburghlaan	Zwaar bewolkt, windkracht 3, 17 °C
19-06-2018	21:06 – 22:36	Broedvogels	Gierzwaluw	Swaandrift	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 3, 19 °C
19-06-2018	22:06 – 00:06	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijven	Beiden	Vrijwel geheel bewolkt, windkracht 3, 17 °C
07-07-2018	21:03 – 22:33	Broedvogels	Gierzwaluw	Beiden	Half tot zwaar bewolkt, windkracht 2, 21 °C
05-08-2018	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Winterverblijven (zwermgedrag)	Beiden	Half bewolkt, windkracht 3, 17 °C
20-08-2018	23:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Beiden	Half tot zwaar bewolkt, windkracht 2, 15 °C
10-09-2018	05:09 – 07:09	Vleermuizen	Paarverblijven en zwermplaatsen	Beiden	Geheel bewolkt, windkracht 3, 17 °C

3 Resultaten

3.1 Gierzwaluw

In het projectgebied zijn geen nestlocaties van de gierzwaluw aangetroffen. Bij zowel in het deelgebied aan de Swaandrift als het deelgebied aan de Vreeburghlaan zijn foeragerende individuen van de gierzwaluw waargenomen. Bij het deelgebied aan de Swaandrift betreft het vier individuen van de gierzwaluw die foeragerend zijn waargenomen.

Bij het deelgebied aan de Vreeburghlaan betreft het één individu van de gierzwaluw welke foeragerend is waargenomen. Bij de waargenomen individuen is geen binding met het projectgebied vastgesteld. In Bijlage 2 zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.

3.2 Huismus

Zowel in het deelgebied aan de Swaandrift, als in het deelgebied aan de Vreeburghlaan is de huismus waargenomen. In het deelgebied aan de Swaandrift zijn tijdens het onderzoek vijf nestlocaties van de huismus vastgesteld.

In het deelgebied aan de Vreeburghlaan betreft het waarnemingen van enkel vrouwelijke individuen. Nestindicerend gedrag is niet waargenomen. Aan de hand van deze resultaten wordt aangenomen dat in het deelgebied aan de Vreeburghlaan geen nestlocaties van de huismus aanwezig zijn. In Bijlage 2 zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.

3.3 Vleermuizen

In het deelgebied aan de Swaandrift zijn de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. In het deelgebied aan de Vreeburghlaan zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de rosse vleermuis waargenomen. Per onderzocht functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht. In Bijlage 1 zijn de resultaten van het onderzoek op kaart weergegeven.

3.3.1 Terreinbezoek gericht op zomer- en kraamverblijfplaatsen

In het deelgebied aan de Swaandrift zijn tijdens het onderzoek geen kraamverblijven of zomerverblijven aangetroffen. Tijdens de inventarisaties aan de Swaandrift zijn enkele foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis en een passerende ruige dwergvleermuis waargenomen.

In het deelgebied aan de Vreeburghlaan is tijdens het onderzoek één zomerverblijfplaats aangetroffen van de gewone dwergvleermuis. De zomerverblijfplaats bevindt zich onder een hoekpan aan de noordwestzijde van Vreeburghlaan 14 en wordt gebruikt door één individu. Tevens zijn tijdens het onderzoek aan de Vreeburghlaan foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de rosse vleermuis waargenomen.

3.3.2 Terreinbezoek gericht op paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen

Zowel in het deelgebied aan de Swaandrift, als het deelgebied aan de Vreeburghlaan is tijdens het onderzoek geen paarverblijfplaats of zwermplaats aangetroffen. In het deelgebied aan de Swaandrift is één baltsend exemplaar van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Dit betrof balts in vlucht waarbij geen binding met de gebouwen in het deelgebied is vastgesteld.

3.3.3 Terreinbezoek gericht op winterverblijfplaatsen

Door het ontbreken van middernachtzwermen en de beperkte activiteit van vleermuizen gedurende het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen wordt de aanwezigheid van een winterverblijfplaats in het projectgebied niet verwacht. De aangetroffen zomerverblijfplaats aan de Vreeburghlaan kan als winterverblijfplaats gebruikt worden indien deze vorstvrij blijft.

Er is geen in pandig onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van winterverblijfplaatsen vanwege het ontbreken van geschikte in pandige ruimtes.

3.3.4 Vliegroutes en foerageergebieden

Er zijn geen duidelijke vliegroutes van vleermuizen vastgesteld in het projectgebied. De groenstructuren en waterelementen in het projectgebied worden voornamelijk door de gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied. Het gaat hier om enkele individuen die het projectgebied als foerageergebied gebruiken.

3.3.5 Resumé vleermuizen

Bij beide locaties zijn foeragerende vleermuizen aangetroffen. Bij de Swaandrift betreft het de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Bij de Vreeburghlaan 14 betreft het de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. In beide gevallen betreft het enkele individuen en is er geen sprake van essentieel foerageergebied.

Voor beide locaties geldt dat er geen kraam-, paar- en/of winterverblijfplaatsen zijn vastgesteld. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen en zijn er geen vliegroutes vastgesteld.

Bij de Vreeburghlaan 14 is een zomerverblijf vastgesteld, welke werd gebruikt door één gewone dwergvleermuis. Dit zomerverblijf is potentieel geschikt als winterverblijf als deze vorstvrij blijft. Bij de Swaandrift 4 is baltsgedrag in vlucht waargenomen van één gewone dwergvleermuis. Een paarverblijf is echter niet aangetroffen.

In het tekstkader hieronder is uitleg gegeven van vleermuisbegrippen die (deels) in bovenstaande tabel staan en die relevant zijn voor dit nader onderzoek.

Verblijfplaatsen/zwermgedrag

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit zijn zomerverblijfplaatsen, winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

Foerageergebied

Gebied waarbinnen een soort foerageert. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

Vliegroutes

Vaste route vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute teveel energie (te ver omvliegen of te onbeschermt).

Paarterritoria

Territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats.

Baltsroep

Sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep en contactroep.

Baltslocatie

Een locatie waar de functie baltsen is en geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen worden waargenomen.

4 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 3 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Wet natuurbescherming en wordt ingegaan op de benodigde acties ten aanzien van de Wet natuurbescherming. In paragraaf 4.1 wordt de toetsing uitgevoerd. In paragraaf 4.2 zijn de consequenties voor de planning aangegeven.

4.1 Toetsing Wet natuurbescherming

4.1.1 Gierzwaluw

Jaarrond beschermde vogelnesten, zoals die van de gierzwaluw, zijn het gehele jaar beschermd (onder de Wet natuurbescherming) en dus niet alleen tijdens de broedperiode. Indien aanwezige nesten worden verstoord of verwijderd, is sprake van overtreding van de gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

Aangezien tijdens het broedseizoen van de gierzwaluw geen broedplaatsen zijn aangetroffen in het plangebied, is essentieel leefgebied uitgesloten van het plangebied. Zodoende zijn effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de gierzwaluw uitgesloten. Derhalve is een overtreding van de Wet natuurbescherming niet aan de orde en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

4.1.2 Huismus

Jaarrond beschermde vogelnesten, zoals die van de huismus, zijn het gehele jaar beschermd (onder de Wet natuurbescherming) en dus niet alleen tijdens de broedperiode. Indien aanwezige nesten of rustplaatsen worden verstoord of verwijderd, is sprake van overtreding van de gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

Tijdens de veldbezoeken is vastgesteld dat in de bebouwing in het plangebied ter hoogte van de Swaandrift vijf nestlocaties van huismussen aanwezig zijn. De sloop van de bebouwing zal leiden tot verstoring en vernietiging van de nestlocaties. In dat geval is sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Om te voorkomen dat verbodsartikelen overtreden worden, dienen soortspecifieke maatregelen uitgevoerd te worden. Een voorbeeld van zo'n soort specifieke maatregel is het aanbieden van tijdelijke én permanente verblijfplaatsen. Voor elke verblijfplaats die aangetast of verwijderd wordt, dienen meerdere nieuwe verblijfplaatsen aangeboden te worden (BIJ12, 2017). Er dienen dus ten minste tien alternatieve verblijfplaatsen aangeboden te worden. Een mussenhotel (een kast met meerdere verblijfplaatsen bijeen) is een voorbeeld van een mogelijke alternatieve verblijfplaats.

Huismussen hebben een voldoende lange tijd nodig om aan de nieuwe nestplaatsen te wennen. Gedurende de gewenningsperiode moeten zowel de oorspronkelijke situatie als de nieuw aangebrachte vervangende voorzieningen aanwezig zijn (BIJ12, 2017). Op basis van de oude soortenstandaard (RVO, 2014) voor de huismus wordt geadviseerd om deze verblijfplaatsen ten minste drie maanden voor aanvang van de werkzaamheden aan te bieden. Hoe dichter de alternatieve verblijfplaats bij de oorspronkelijke nestplaats wordt aangeboden, hoe groter de kans dat deze geschikt bevonden wordt.

Andere voorbeelden van soortspecifieke maatregelen zijn:

- Werken buiten de kwetsbare periode van de soort (dus buiten de periode van maart tot augustus (BIJ12, 2017));
- Werken onder ecologische begeleiding van een deskundige op het gebied van huismussen.

Door deze soortspecifieke maatregelen worden de meeste overtredingen van de verbodsbepalingen voorkomen. Enkel zal nog sprake zijn van een tijdelijke verstoring van de soort, aangezien de soort op zoek moet gaan naar nieuwe, alternatieve verblijfplaatsen. Ook een tijdelijke verstoring is in overtreding met de Wet natuurbescherming. Onder bepaalde voorwaarden kan voor een dergelijke overtreding een ontheffing verleend worden door het bevoegd gezag (provincie Zuid-Holland). Om deze reden dient voor de huismus een ontheffing aangevraagd worden waarbij onder andere soortspecifieke maatregelen, de gunstige staat van instandhouding en het belang van het project in een projectplan uiteengezet worden.

4.1.3 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Indien vleermuizen worden verstoord of voortplantings- en rustplaatsen worden vernield of beschadigd, is sprake van overtreding van de gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. Foerageergebied is beschermd als het van essentieel belang is voor het in stand houden van een vaste verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied ook de verblijfplaats zou verdwijnen.

Het plangebied wordt door de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis gebruikt als foerageergebied. Gezien het beperkte aantal foeragerende vleermuizen dat is waargenomen kan niet gesproken worden van essentieel foerageergebied. Tevens is geen zwermgedrag waargenomen en zijn geen vliegroutes vastgesteld.

In het plangebied wel één baltsende man van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Baltsende gewone dwergvleermuizen hebben geen vaste baltsplek, maar zijn binnen het territorium overwegend mobiel. Roepende mannetjes hebben dus in de nabijheid een territorium en paarverblijfplaats. Paarverblijfplaatsen behoren tot de vaste rust- en verblijfplaatsen en zijn volgens de Wnb beschermd. Binnen het plangebied zijn dergelijke verblijfplaatsen echter niet aangetroffen.

In het plangebied is één zomerverblijfplaats aangetroffen, ter hoogte van de Vreeburghlaan 14. De sloop van de bebouwing zal leiden tot verstoring en vernietiging van de verblijfplaats. In dat geval is sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Om te voorkomen dat verbodsartikelen overtreden worden, dienen soortspecifieke maatregelen uitgevoerd te worden. Een voorbeeld van zo'n soort specifieke maatregel is het aanbieden van tijdelijke én permanente verblijfplaatsen. Voor elke verblijfplaats die aangetast of verwijderd wordt, dienen meerdere nieuwe verblijfplaatsen aangeboden te worden. Er wordt geadviseerd om ten minste vier alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden. Een vleermuiskast is een voorbeeld van een mogelijke alternatieve verblijfplaats.

Vleermuizen hebben een voldoende lange tijd nodig om aan de nieuwe nestplaatsen te wennen. Gedurende de gewenningsperiode moeten zowel de oorspronkelijke situatie als de nieuw aangebrachte vervangende voorzieningen aanwezig zijn (BIJ12, 2017). Hoe dichter de alternatieve verblijfplaats bij de oorspronkelijke nestplaats wordt aangeboden, hoe groter de kans dat deze geschikt bevonden wordt.

Andere voorbeelden van soortspecifieke maatregelen zijn:

- Werken buiten de kwetsbare periode van de soort (dus buiten de periode van half augustus tot half oktober (BIJ12, 2017));
- Werken onder ecologische begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen.

Door deze soortspecifieke maatregelen worden de meeste overtredingen van de verbodsbepalingen voorkomen. Enkel zal nog sprake zijn van een tijdelijke verstoring van de soort, aangezien de soort op zoek moet gaan naar nieuwe, alternatieve verblijfplaatsen. Ook een tijdelijke verstoring is in overtreding met de Wet natuurbescherming. Onder bepaalde voorwaarden kan voor een dergelijke overtreding een ontheffing verleend worden door het bevoegd gezag (provincie Zuid-Holland). Om deze reden dient voor de gewone dwergvleermuis een ontheffing aangevraagd worden waarbij onder andere soortspecifieke maatregelen, de gunstige staat van instandhouding en het belang van het project in een projectplan uiteengezet worden.

4.2 Planning werkzaamheden

De doorlooptijd van een ontheffing bedraagt doorgaans twintig weken, gerekend vanaf het moment dat de aanvraag is ingestuurd. Daarboven op komt een periode van 6 weken waarin de ontheffing ter inzage ligt en waarin bezwaar gemaakt kan worden.

Voor de huismus kan geen gunstige periode worden aangegeven om de activiteiten uit te voeren. Bij activiteiten die invloed hebben op het nest of essentiële onderdelen van het leefgebied van de huismus van de huismus moeten de activiteiten plaatsvinden in de periode september¹ tot en met februari, dat wil zeggen het meest kwetsbare deel, namelijk de periode van de voortplanting. Binnen de genoemde periode dient echter ook niet gewerkt te worden tijdens vorstperiodes.

Indien de nestplekken verstoord worden tijdens het broedseizoen of geheel verloren gaan, moeten vervangende (tijdelijke) verblijfplaatsen gerealiseerd worden.

Voor wat betreft de vleermuis is de kwetsbare periode eveneens afhankelijk van de aanwezigheid van functie in of bij het object of het gebied. In de hier beschreven situatie betreft het een zomerverblijfplaats dat potentieel geschikt is als winterverblijf. De meest kwetsbare periode van zomerverblijfplaatsen is van april tot en met oktober². Indien het verblijf ook als winterverblijfplaats in gebruik is, zijn de overige maanden de kwetsbare periode voor het gebruik van deze functie. Indien de locatie jaarrond in gebruik is, is juist de paartijd (van 15 augustus tot en met 15 oktober)² juist de minst kwetsbare periode.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van lokale klimatologische omstandigheden en meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Ook per broedpaar kan de voortplantingsperiode verschillen. Van belang is of broedgevallen aanwezig zijn. Een huismusdeskundige kan de exacte periode van voortplanting aangeven.

² Voor de kwetsbare periode wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. De kwetsbare periode is afhankelijk van lokale klimatologische omstandigheden en meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of een verblijfplaats in gebruik is. Een vleermuisdeskundige kan de exacte kwetsbare periode aangeven.

Indien de verblijfplaatsen verstoord worden tijdens de kwetsbare periode of geheel verloren gaan, moeten vervangende (tijdelijke) verblijfplaatsen gerealiseerd worden.

5 Conclusie

De initiatiefnemer, BPD Ontwikkeling B.V., is voornemens samen met de gemeente Westland de locatie 'Liermolen' te herontwikkelen. Het amoveren van de huizen aan de Swaandrift 4 en Vreeburghlaan maakt onderdeel uit van dit plan. In 2018 is een nader onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in het daadwerkelijke gebruik van de deelgebieden Swaandrift en Vreeburghlaan door gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen.

Gierzwaluw

Aangezien tijdens het broedseizoen van de gierzwaluw geen broedplaatsen zijn aangetroffen in het plangebied, is essentieel leefgebied uitgesloten van het plangebied. Zodoende zijn effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de gierzwaluw uitgesloten. Derhalve is wat betreft de gierzwaluw geen overtreding van de Wet natuurbescherming aan de orde en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Huismus

Tijdens de veldbezoeken is vastgesteld dat in de bebouwing in het plangebied (ter hoogte van Swaandrift 4) meerdere nestlocaties van huismussen aanwezig zijn. De sloop van de bebouwing zal leiden tot verstoring en vernietiging van de nestlocaties. Derhalve is sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Een Wnb ontheffing is noodzakelijk voorafgaand aan de sloop.

Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken is vastgesteld dat in de bebouwing in het deelgebied Vreeburghlaan (ter hoogte van Vreeburghlaan 14) een zomerverblijfplaats aanwezig is welke in gebruik is door een gewone dwergvleermuis. De verblijfplaats is potentieel geschikt als winterverblijfplaats. De sloop van de bebouwing zal leiden tot verstoring en vernietiging van de verblijfplaats. Derhalve is sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming.

Door het nemen van soortspecifieke maatregelen worden de meeste overtredingen van de verbodsbepalingen voorkomen. Enkel zal nog sprake zijn van een tijdelijke verstoring van de soort, aangezien de soort op zoek moet gaan naar nieuwe, alternatieve verblijfplaatsen. Ook een tijdelijke verstoring is in overtreding met de Wet natuurbescherming. Om deze reden dient voor de huismus en de gewone dwergvleermuis een ontheffing aangevraagd worden bij het bevoegd gezag (provincie Zuid-Holland).

Aangezien de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding komt, zal de provincie Zuid-Holland naar alle waarschijnlijkheid de ontheffing voor het overtreeden van de verbodsbepaling, onder voorwaarden, verlenen.

Wanneer de ontheffing in bezit is van de initiatiefnemer en voldaan is aan de opgelegde voorwaarden, kunnen de werkzaamheden binnen de invloedssfeer van de verblijfplaatsen hun doorgang vinden.

6 Bronnen

- **BIJ12, 2017.** Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.
- **BIJ12, 2017.** Kennisdocument Rosse vleermuis.
- **BIJ12, 2017.** Kennisdocument Ruige dwergvleermuis.
- **BIJ12, 2017.** Kennisdocument Gierzwaluw.
- **BIJ12, 2017.** Kennisdocument Huismus.
- **Van Dijk A.J., 2011.** Handleiding Broedvogel Monitoring Project. SOVON, Beek-Ubbergen.
- **Limpens H., Regeling J. en Koelman R., 2009.** Vleermuizen en planologie.
- **Limpens H., Twisk P. en Veenbaas G., 2004.** Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming.
- **Netwerk Groene Bureaus, 2017.** Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017.
- **Netwerk Groene Bureaus, 2017.** Vleermuisprotocol 2017.

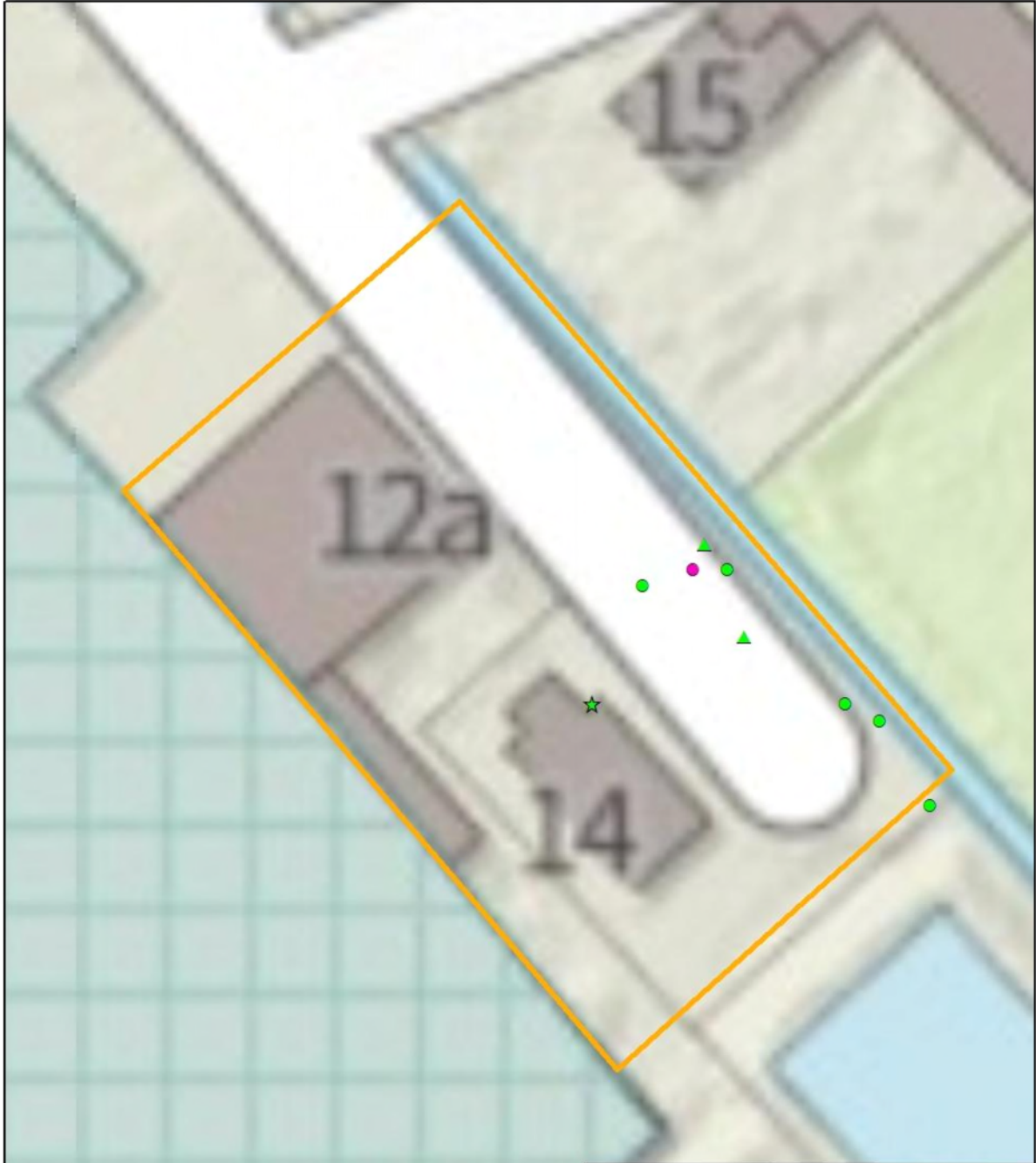
Overig:

- www.vleermuizenindestad.nl

7 Bijlagen

Bijlage 1: Kaarten resultaten vleermuisonderzoek

Legenda

Projectgebied

 Vreeburchlaan 14

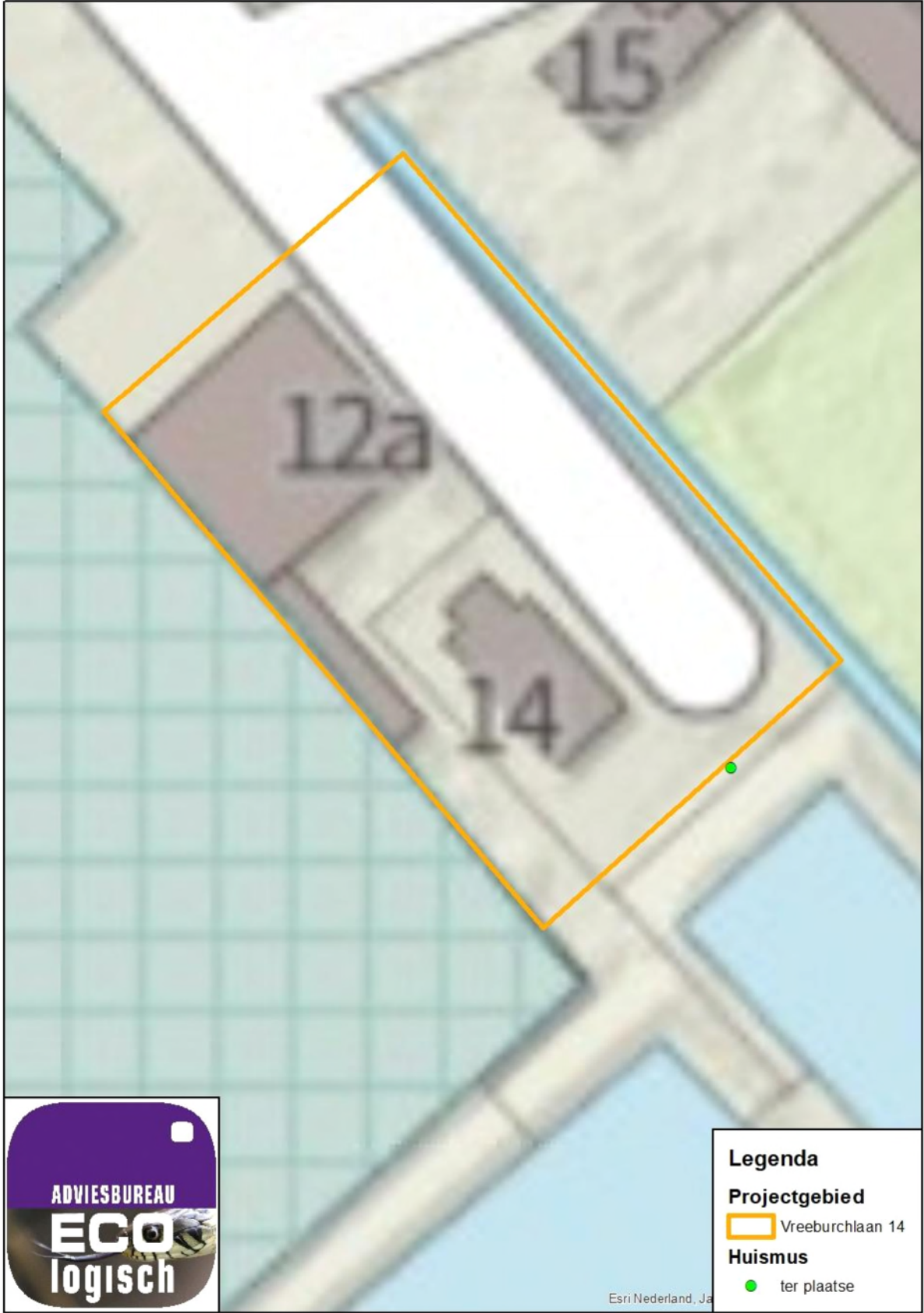
Vleermuizen

- Gewone dwergvleermuis, foeragerend
- Gewone dwergvleermuis, passerend
- Gewone dwergvleermuis, zomerverblijfplaats
- Rosse vleermuis, foeragerend

Bijlage 2: Kaarten resultaten broedvogelonderzoek

Bijlage 3: Foto's verblijfplaatsen vleermuizen

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0162 487 000
E. mark.vanesterik@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.